

הדיבור נתפס כאמצעי הקשר והתקשורת המרכזי של האדם; היעדרו במהלך תקשורת נתפס כריק, כקטיעה של הקשר. אך כשם שיש דיבור שהוא חסר תוכן – יש שתיקה שהיא אמצעי להבעה משמעותית.

הספר מדברים שתיקה מוקדש לשתיקה כאמצעי הבעה, "השתיקה המדברת": שתיקה כאשר "אלף מילים לא תבענה", או כש"אין מילים", ולא כאשר אין מה לאמר. יש סוגים שונים של היעדר דיבור: דממה והפסקה שהן מחוץ לתקשורת; הלא-נאמר והדיבור הריק, וההשתקה. השתיקה המדברת היא פרי בחירה של הדובר להשתמש במסמן נעדר קול כאמצעי להבעה מילולית. שתיקה זו משמשת אותו עם הדיבור – המילים – או לצדן לשם העברת מסר, שיתוף רגשי, הפעלת האחר, כמו גם כאמצעי פואטי-אסתטי, כאמצעי מטה-לשוני לתהלוך שיח ודיבור, וכפונקציה תרבותית (נימוס, מנהגים, אבלות ואבדן, קדושה, טאבו, ועוד). ניתוח והסבר דוגמות השתיקה נעשה בכל רובדי הלשון וסוגותיה: מקרא, ספרות יפה, תעמולה ופרסומות, סרטים, שיח בין-אישי ושיח פומבי, הקשרים משפטיים והקשרים קליניים (פסיכותרפיה, הפרעות תקשורת וכד'). שתיקה מדברת זו מוצגת מכל היבטיה: התפקידים הלשוניים שהיא יכולה למלא; התכנים המגוונים שהיא מביעה, והצורות השתוקות שלה, שהדיבור בסביבתה משמש לה רקע ומבשר אותה. הספר מסתיים בהצבעה על תרומת העיון בשתיקה לחקר הלשון האנושית בכלל.

הספר מכוון לחוקרים, אנשי מקצוע, סטודנטים וכל המתעניינים בשפה כשלעצמה וכאמצעי תקשורת. ספר יסוד לכל מי שנוגעים באופן ישיר או עקיף בשתיקה.

פרופ' מיכל אפרת נמנית עם סגל החוג ללשון העברית באוניברסיטת חיפה. תחומי התמחותה: השתיקה כאמצעי הבעה; הבלשנות והחיים ובאלה איקוניות לשונית; הבלשנות והלשון בתחומי דעת חוץ בלשניים (בעיקר פסיכואנליזה; סימני מסחר).

מחקר ועיון

מיכל אפרת | מדברים שתיקה

מחקר ועיון

מיכל אפרת

מדברים שתיקה

עיון בלשוני בשתיקה כאמצעי הבעה

ציור העטיפה: מיכל אפרת
עיצוב העטיפה: אמרי זרטל

מחיר מומלץ: 128 ש"ח
www.magnespress.co.il
מהדורה ראשונה: נובמבר, 2014

